

6

A hónap száma:

A Szepsi Színes immár 6. éve olvashatják Szepsi város lakói

Císló mesiaca:

Moldavské farebné vychádza pre obyvateľov mesta Moldova už 6. rok

Szepsi Színes

MOLDAVSKÉ FAREBNÉ

Megjelenik negyedévente | Vychádza štvrťročne

Ingyenes | Zdarma

2021. február | VII. évfolyam | 1.szám

Február 2021 | VII. ročník | 1.číslo

2021. február 15. - március 31.

NÉPSZÁMLÁLÁS

www.nepszamlalas.sk

od 15. februára 2021 do 31. marca 2021

SČÍTANIE OBYVATEĽOV

www.scitanie.sk

Milí čitatelia,

uplynulý rok 2020 nemožno nazvať tradičným - bohužiaľ skôr v negatívnom slova zmysle. Nový typ koronavírusu, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19, sa stal neočakávaným hosťom, ktorý už takmer rok významne ovplyvňuje náš každodenný život. Chvilku sme dúfali, že rok 2021 prinesie spasenie, ale za posledných pár týždňov, mesiacov sa zdá byť čoraz jasnejším, že na očakávané „oslobodenie“ si ešte chvíľu počkáme. Pomôcť môže iba zodpovedné správanie ľudí, komunity. Našou úlohou je, aby sme sa snažili chrániť vlastné zdravie a zdravie svojich blízkych dodržiavaním základných bezpečnostných opatrení – na verejnosti a v obchodoch nosme rúško, pravidelne si umývame ruky a používame dezinfekciu.

Napriek pretrvávajúcej epidemiologickej situácii sa na Slovensku po desiatich rokoch opäť uskutoční sčítanie obyvateľov. O tom, prečo je pre nás táto udalosť kľúčová, môžete prečítať viac Na obzore. Okrem udalostí posledného obdobia zhrnieme hlavné výstupy decembrového rokovania mestského zastupiteľstva. V rubrike o financiách sa dočítate o rozumnom a bezpečnom rozdelení príjmov, v historickej rubrike uvádzame druhú časť už začatého súhrnu aktivít Červeného kríža v Moldave nad Bodvou. Pripomenieme si okamihy revolúcie a boja za slobodu v roku 1848, ktoré ovplyvnili mesto Moldova a prinášame správy o najnovších udalostiach týkajúcich sa výstavby cirkevného školského centra stavanej Nadáciou pre budúcnosť. Boli sme taktiež zvedaví na to, ako dokážu ľudia pracujúci v pohostinstve udržať svoje podnikanie počas epidémie – na rozhovor sme oslovili Eriku a Lászlóa Göröcsös, prevádzkovateľov reštaurácie Piano Club Café.

Dúfame, že v čase vydania budúceho čísla našej publikácie už budeme môcť informovať o zlepšení epidemiologickej situácie a o pomalom návrate do bežného každodenného života. Zatiaľ všetkým našim milým čitateľom prajeme pevné zdravie a vytrvalosť!

Kedves Olvasóink!

A magunk mögött hagyott 2020-as év nem nevezhető hagyományosnak – sajnos leginkább negatív értelemben. A COVID-19 megbetegedést okozó újfajta koronavírus váratlan vendégként köszönt be otthonunkba, munkahelyünkre és életünk jelentős részét meghatározza, immár közel egy éve. Egy ideig még reménykedtünk, hogy a 2021-es év meghozza a megváltást, de az elmúlt hetek, hónapok elteltével egyre inkább világossá válik, hogy a várva várt „felszabadulás” még várat magára. A helyzetben csak a közösségi felelősségvállalás segíthet. Mindannyiunk feladata megvédeni a magunk, hozzátartozóink és ismerőseink egészségét azzal, hogy betartjuk az alapvető biztonsági óvintézkedéseket – külterületen, üzletekben maszkot viselünk, és rendszeresen kezet mosunk, fertőtlenítenk.

A továbbra is fennálló járványhelyzet ellenére tíz év után ismét népszámlálás lesz Szlovákiában. Azt, hogy miért kulcsfontosságú számunkra ez az esemény, a Fókuszban taglaljuk. Az elmúlt időszak eseményein kívül beszélünk a városi képviselő-testület decemberi ülésének főbb eredményeiről. A pénzügyi rovatban bevételünk ésszerű és biztonságos elosztásáról olvashatnak, történelmi rovatunkban a már megkezdett összefoglaló második részét közöljük a Vöröskereszt Szepsi-ben végzett tevékenységéről. Felidézzük az 1848-as szabadságharc Szepsi is érintő mozzanatait, valamint hírt adunk a Jövőért Alapítvány által épített iskolaközpontot érintő legújabb fejleményekről. Ugyancsak kíváncsiak voltunk arra is, hogyan tudják fenntartani vállalkozásukat a vendéglátóiparban tevékenykedők a járvány idején – interjúlányaink Göröcsös Erika és László, a Piano Club Café üzemeltetői.

Reméljük, hogy következő számunk megjelenésekor már a járványhelyzet javulásáról, és arról számolhatunk be, hogy a mindennapok lassan visszakérik a régi kerékvágásba. Addig is jó egészséget és kitartást kívánunk minden kedves Olvasónknak!

Subovics Mónika, felelős szerkesztő

3-4

Nem mindegy, mennyien leszünk
Nie je zanedbateľné, koľko nás bude

6

Vendéglátás a járvány alatt
Pohostinstvo v čase pandémie

7

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc
Revolúcia a boj za slobodu v rokoch 1848–49

Fotó: pixabay.com

Ideiglenes mintavételi pontok jöttek létre Szepsiben

Január 27-től ideiglenes mintavételi pontot alakítottak ki Szepsiben a Ludovít Štúr téren, a K5 sportszarnokban. **A város és a környék lakosai ingyenesen tesztelhetik magukat az antigén teszttel keddtől vasárnapig 8.00 és 16.30 között (12.00 és 12.30 között ebédszünet miatt nem készülnek tesztek).** Az utolsó mintavétel 16.00-kor valósul meg. Jelenleg már lehetséges online időpontot foglalni a korona.gov.sk oldalon. A tesztelési helyet a kassai székhellyel rendelkező EMED Kft. üzemelteti, a tervek szerint március végéig lesz elérhető a lakosok számára. Február 11-én újabb mintavételi pontot hoztak létre a Rozsnyói út 29-es szám alatt, a Slovnaft töltőállomás mellett található egykori autójavító-műhely épületében. Az antigén tesztszűrővizsgálatok hétköznap és hétfőn reggel 8.00 és 16.30 között valósulnak meg 11.45-től 12.30-ig tartó ebédszünettel. Az utolsó mintavételt 16.15-kor végzik. A mintavételi pontot a nagymihályi Transline vállalat üzemelteti. Lapzártánkkor a mintavételi ponton nem lehetséges időpontot foglalni.

V meste sa zriadili mobilné odberné miesta

27. januára zriadili v Moldave mobilné odberné miesto (MOM) na námestí Ľudovíta Štúra v športovej hale K5. Obyvatelia mesta a okolia sa môžu bezplatne otestovať antigénymi testami od utorka až do nedele v čase od 8.00 do 16.30 (počas obedňajšej prestávky v čase od 12.00 do 12.30 sa odbery nekonajú). Posledný odber vzoriek sa uskutočňuje o 16.00. V súčasnosti je už možná rezervácia termínu testovania na stránke korona.gov.sk. Testovacie miesto prevádzkuje spoločnosť EMED s.r.o. so sídlom v Košiciach. Podľa plánov bude obyvateľom k dispozícii až do konca marca. **Dňa 11. februára otvorili ďalšie MOM na Rožňavskej 29 v budove bývalého autoservisú pri čerpacej stanici Slovnaft.** Antigénové testovanie prebieha každý deň v týždni od 8.00 do 16.30 s obedňajšou prestávkou od 11.45 do 12.30. Posledný odber sa uskutočňuje o 16.15. Testovacie miesto prevádzkuje spoločnosť Transline Michalovce. Na tomto odbernom mieste v čase uzávierky našej publikácie nie je možná registrácia vopred.

A magyar kultúra napja

1989 óta ünnepeljük január 22-én a magyar kultúra napját, annak emlékére, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon fejezte be a Himnusz megírását. Az emléknapon a magyarság szerte a világban megemlékezik a magyar kulturális értékekről. **Szepsiben már hagyomány, hogy a Csema-dok szervezésében valósul meg ez az ünnepség.** Legutóbb 2020 januárjában ünnepelhettünk, amikor a helyi népművészetet ápoló előadók, hagyományörző csoportok biztosították a rendezvény színvonalát. **Idén januárban a járványhelyzet miatt elmaradt a rendezvény, de reméljük, a jövőben már nem gátolja majd semmi.**

Deň maďarskej kultúry

Od roku 1989 oslavujeme „Deň maďarskej kultúry“ 22. januára, kedy si pripomíname deň, kedy básnik Ferenc Kölcsey v roku 1823 dokončil svoje dielo – Hymnu, ktoré sa neskôr stalo oficiálnou hymnou Maďarska. V tento deň si maďarsky hovoriaci po celom svete pripomínajú maďarské kultúrne hodnoty. V našom meste organizuje slávnosť pri tejto príležitosti už tradične Csema-dok. **Naposledy sme mohli oslavovať v januári roku 2020, kedy úroveň podujatia zabezpečili folklórne skupiny a umelci, ktorí sa venujú miestnemu ľudovému umeniu.** Podujatie sa v januári tohto roka kvôli epidémii nemohlo uskutočniť, ale dúfame, že v budúcnosti už podobným udalostiam nič nebude brániť.

Megújult a kultúrház

2020 decemberében új külsőt kapott a szépsi kultúrház nagyterme és az oda vezető folyosó is. A munkálatok 2020 júniusának utolsó hetében kezdődtek, amikor is elsőként a villanyhálózat teljes cseréje megtörtént, majd a színpad és a színpadra vezető beépített lépcsők faburkolata újult meg. Emellett új fényeket, csillárokat és hangszórókat szereltek fel, a nagyterem padlóját csiszolták és újralakozták, valamint a falakat is újrafestették. Az épület bejáratától vezető folyosót is rekonstruálták. Itt is megújult a villanyhálózat, már új fények világítanak, és új kovácsoltvas korlát is segíti a feljutást a nagyteremhez. Az érvényben levő intézkedések miatt a felújított teremnek nem volt nagyszabású, hivatalos átadása, viszont december 15-én a felújított helyiséget a városi képviselő-testület próbálhatta ki először az ott megrendezett önkormányzati ülés során.

Fotó: Szilágyi Adriána

Kultúrny dom je zrekonštruovaný

V decembri 2020 dostala veľká sála kultúrneho strediska v Moldave ako aj k nej vedúca chodba nový vzhľad. **Rekonštrukčné práce sa začali posledný júnový týždeň minulého roku, kedy bola uskutočnená kompletná výmena elektrickej siete, následne obnovili javisko a drevené obloženie schodov vedúcich na pódium.** Zároveň boli nainštalované nové svetlá, lustre a reproduktory, podlaha veľkej sály bola vyčistená a nanovo nalakovaná, steny miestnosti boli vymaľované. Zrekonštruovaná bola aj chodba vedúca od vchodu do veľkej sály. Obnovili tu aj elektrickú sieť, chodbu osvetľujú nové svietidlá, prístup do veľkej sály zjednodušuje nové kované zábradlie. Z dôvodu platných opatrení sa veľkolepé oficiálne odovzdanie zrekonštruovaných priestorov nekonalo, obnovenú sálu si mohlo ako prvú vyskúšať mestské zastupiteľstvo pri príležitosti svojho zasadnutia dňa 15. decembra.

Esküvők, keresztelők és temetések 2020-ban

A római katolikus egyházban tavaly a kereszttség szentségében 87-en részesültek Szepsiben, Makrancan 5-en, és 1 keresztelő volt Bodollóban. Ez összességében csaknem 30 keresztelővel volt kevesebb, mint az előző évben. **A városban 8 pár kötött templomi házasságot, 7 pedig Makrancan.** A Szepsi Római Katolikus Esperességben 90 halottat jegyeztek tavaly, a városnak 73, Makrancnak 13, és Bodollónak 4 elhunytja volt. Ez 9 temetéssel volt több, mint az előző, a 2019-es évben. **A Szepsi Református Egyházközségben 8 új tagot kereszteltek meg, ami 3-mal volt több mint 2019-ben.** Az egyházi szertartású temetések száma 10 volt, ahogyan az előző évben is. Templomi házasságot 2 református pár kötött, tehát 2 párral kevesebb, mint az előző évben.

Svadby, krsty a pohreby v roku 2020

Minulý rok prijalo v rímskokatolíckej cirkvi sviatosť krstu v Moldave 87 osôb, v Mokrancich 5 osôb a v Budulove sa uskutočnil jeden krst. Spolu to bolo skoro o 30 krstov menej ako v roku 2019. **V našom meste sa v rímskokatolíckom kostole zosobášilo 8 párov a ďalších 7 párov vstúpilo do zväzku manželského v Mokrancich.** Na rímskokatolíckej farnosti v Moldave bolo vlní zaznamenaných 90 zosnulých osôb, z toho 73 zosnulých pochádzalo z Moldavy, 13 z Mokraniec a 4 zosnulých evidujú v Budulove. Spolu to bolo o 9 pohrebov viac ako v predchádzajúcom roku. Reformovaný kresťanský zbor v Moldave privítal 8 nových pokrstených členov, čo je o 3 novorodencov viac ako v roku 2019. Uskutočnilo sa 10 cirkevných pohrebov, rovnako ako v predchádzajúcom roku. V reformovanej cirkvi uzavreli 2 manželstvá - uskutočnilo sa o 2 svadby menej ako v predchádzajúcom roku.

Nem mindegy, mennyien leszünk, avagy a népszámlálás eredménye megváltoztathatja mindennapjainkat

Idén újra népszámlálást tartanak Szlovákiában. A tízévente megújuló statisztika teljes körű képet nyújt országunk lakosságának az összetételéről, több más mellett a vallás, illetve nemzeti hovatartozás szempontjából is. Vajon miért kell különösen nagy hangsúlyt fektetnünk erre az eseményre itt, a Felvidéken?

2001-ben 9 525 lakosa volt Szepcsinek, ebből 4 847 szlovák, 4 158 magyar és 353 roma. 2011-ben a város lakosainak száma 11 068 volt, ebből 4 683 szlováknak, 3 279 magyarnak, 1 085 romának, 30 csehnek vallotta magát, 1 942 lakos nem vallotta be nemzetiségét.

Szlovákiában 13 nemzeti kisebbséget tartanak számon, ezek közül a legnagyobb lélekszámú a magyar. A kisebbségi nyelvhasználatról szóló törvény értelmében csak meghatározott feltételek mellett használhatjuk anyanyelvünket hivatalos ügyekben, akkor olvashatunk többnyelvű feliratokat a községtáblákon, ha azt az adott településen élő kisebbség lélekszáma lehetővé teszi. 2021-ben az ehhez szükséges határ a 15% - esetünkben tehát legalább ilyen mértékben jelen kell lennie magyar nemzetiségűeknek az adott településen ahhoz, hogy a felsorolt jogköröket megkaphassuk, avagy megtarthassuk. Nem elhanyagolható tényező az sem, hogy a kultúránk megőrzését szorgalmazó intézmények és tevékenységek állami támogatottságának mértékét, iskoláink jövőjét továbbra is a kultúránkhöz, nemzetiségünkhöz tartozók létszáma határozza meg.

Lehet, hogy szlovák iskolába jártunk vagy egyes házasságban élünk – mindez mit sem változtat azon, hogy magyar ajkú családba születtünk, anyanyelvünk és nemzetiségünk szlovák állampolgárként is magyar. Ha nem valljuk be nemzeti hovatartozásunkat, azzal önmagunkat tagadjuk meg! A kérdőívben megadott válaszainkért nem érhet bennünket semmilyen hátrány, sem negatív következmény.

A népszámlálásra idén két szakaszban kerül sor. Először február 15. és március 31. között elektronikusan tölthetjük ki a kérdőíveket a scitanie.sk honlapon, majd április 1. és október 31. között személyes segítséget is igényelhetünk a helyi önkormányzat alkalmazottjaitól. Újabb változásnak számít, hogy ezúttal két nemzetiséget is megjelölhetünk. **Annak, aki magyarul álmodik, nem kérdés, mi a helyes választás, nem kérdés, hogy a magyart vallja meg első helyen.**

A Szlovákiában élő magyarok számára az idei népszámlálás nagyobb jelentőséggel bír, mint eddig bármikor. Az elmúlt 20 évben rohamosan csökkent azok száma, akik magyarnak vallották magukat a népszámláláson. Idén változtassunk ezen! Merjük vállalni nemzetiségünket, anyanyelvünket, merjünk magyarnak lenni Szlovákiában!

-sm-

MINDEN, AMIT TUDNOD KELL A NÉPSZÁMLÁLÁSRÓL

A népszámlálás első fordulója kizárólag online zajlik. A kérdőívet a scitanie.sk oldalon lehet kitölteni **február 15. és március 31. között.**

a nemzetiség és az állampolgárság különböző dolgok! Szlovákiában élünk, de a nemzetiségünk lehet csak a magyar.

Akár több nemzetiséget is feltüntethetünk, de a legfontosabbnak az elsőként megadott nemzetiség számít.

A magyar nemzetiség vállalása senkinek sem árt, viszont biztosítja a kisebbségi jogokat és a kultúrára szánt pénzügyi támogatásokat.

MOST MINDEN KORÁBBINÁL FONTOSABB, HOGY VÁLLALJUK NEMZETISÉGÜNKET ÉS ANYANYELVÜNKET

NEPSZAMLALAS.SK

AZ ÁLLAMPOLGÁRSÁGOM SZLOVÁK

DE A NEMZETISÉGEM MAGYAR!

Nie je zanedbateľné, kolko nás bude – výsledok sčítania obyvateľov môže zmeniť náš každodenný život

Tento rok sa na Slovensku opäť uskutoční sčítanie obyvateľov. Táto štatistika, ktorá sa každých desať rokov obnovuje, poskytuje kompletný obraz o zložení obyvateľstva našej krajiny, okrem iného aj z hľadiska náboženstva a národnostnej príslušnosti. Prečo by sme mali klásť na túto udalosť osobitný dôraz v južných regiónoch Slovenska?

V roku 2001 malo mesto Moldava nad Bodvou 9 529 obyvateľov, z ktorých 4 847 osôb bolo slovenskej národnosti, 4 158 osôb maďarskej národnosti a 353 osôb rómskej národnosti. V roku 2011 počet obyvateľov vzrástol na 11 068, z čoho 4 683 osôb bolo slovenskej národnosti, 3 279 osôb maďarskej národnosti a 1 085 osôb rómskej národnosti, 30 osôb sa hlásilo k českej národnosti a 1 942 osôb svoju národnosť nepriznalo.

Na Slovensku žije 13 národnostných menšín, z ktorých najpočetnejšia je maďarská. Podľa zákona o používaní jazykov národnostných menšín môžeme svoj materinský jazyk používať v úradných záležitostiach iba za určitých podmienok, umiestnenie viacjazyčných nápisov na tabuliach názvov obcí je dovolené iba za predpokladu, že to počet predstaviteľov danej menšiny v obci opodstatňuje. V roku 2021 je požadované minimum určené na úrovni 15% - v našom prípade to teda znamená, že v záujme získať či udržať niektoré právomoci musí byť národnostná menšina v meste prítomná aspoň v uvedenej miere. Nezanedbateľným faktorom je aj to, že úroveň štátnej podpory pre inštitúcie a aktivity propagujúce zachovanie našej kultúry či budúcnosť našich škôl aj naďalej určuje počet tých, ktorí sa hlásia k danej kultúre, národnosti.

Je možné, že sme navštevovali školu s vyučovacím jazykom slovenským alebo žijeme v zmiešanom manželstve - to všetko však nič nemení na tom, že sme sa narodili do maďarsky hovoriacej rodiny a kým je naše občianstvo slovenské, náš materinský jazyk a národnosť zostáva maďarská. Ak sa nepriзнаme k svojej národnosti, zapierame sami seba! Za odpovede uvedené v dotazníku nebudeme nijako znevýhodňovaní, neohrozujú nás žiadne negatívne dôsledky.

Tohtoročné sčítanie obyvateľov sa uskutoční v dvoch etapách. V termíne od 15. februára do 31. marca môžeme vyplniť dotazníky na webovej stránke scitanie.sk elektronicky, následne od 1. apríla do 31. októbra bude možné v prípade potreby požiadať o osobnú asistenciu zamestnancov miestnej samosprávy. Ďalšou zmenou je, že tentokrát môžeme vo formulári označiť až dve národnosti. Pre tých, ktorí snívajú po maďarsky nie je otáznou, že na prvom mieste uvedú za svoju národnosť maďarskú.

Pre maďarsky hovoriacich žijúcich na Slovensku je tohtoročné sčítanie obyvateľov dôležitejšie než kedykoľvek predtým. Za posledných 20 rokov sa počet obyvateľov, ktorí sa pri sčítaní hlásili k maďarskej národnosti, rapídne znížil. Zmeňme to tento rok! Prihlásme sa k svojej národnosti, materinskému jazyku, odvážme sa patriť k maďarskej komunite na Slovensku!

od 15. februára 2021 do 31. marca 2021

SČÍTANIE OBYVATEĽOV

Čo si máme všímať?

ONLINE VYPLŇANIE

Formulár je možné vyplniť elektronicky od 15. februára do 31. marca, je dostupný na stránke www.scitanie.sk.

PODPORA PRE NAŠU OBEC

Vyplnenie formulára je povinné, ale zároveň aj prospešné. Poskytnuté informácie môžu pre naše bydlisko priniesť viac investícií a rozvojových možností.

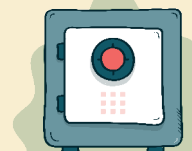

POMÔŽME SENIORM

Elektronické vyplnenie formulára môže pre seniorov predstavovať vážnu výzvu. Môžeme im pomôcť niekoľkými kliknutiami.

ÚDAJE SÚ V BEZPEČÍ

Informácie poskytnuté pri sčítaní sa považujú za dôverné a v zmysle zákona sú tajné.

OZNAČME SVOJU NÁRODNOSŤ

V každom prípade označme svoju národnosť a materinský jazyk! Pre národnosti to zabezpečí jazykové práva a podporu ich kultúry.

UPOZORNENIE

Účasť na sčítaní obyvateľov je povinná! www.scitanie.sk

Fotó: Bartók Csongor

Správa o 24. zasadnutí mestského zastupiteľstva v meste Moldava nad Bodvou

Mestské zastupiteľstvo v meste Moldava nad Bodvou rokovalo minulý rok naposledy 15. decembra. Rokovanie sa uskutočnilo v novozrekonštruovanom kultúrnom dome. Zasadnutie mestského zastupiteľstva opäť predchádzalo rokovanie Mestskej rady a prípravné rokovania a konzultácie mestského zastupiteľstva, preto na zasadnutí boli predložené už vopred prerokované body programu. Zasadnutie sa už tradične začalo správou primátora a náčelníka polície, ako aj hlavného kontrolóra. Primátor vo svojej správe uviedol, že neakceptuje kandidáta navrhnutého školskou radou základnej umeleckej školy na vymenovanie do funkcie riaditeľa a na túto pozíciu bude vyhlásené výberové konanie. Podmienky výberového konania sú dostupné na webovej stránke mesta a záujemcovia sa môžu prihlásiť do 28. februára. Ako to už na koncoročných zasadnutiach býva, prioritovanou témou boli finančné záležitosti – schválili sme zmenu rozpočtu mesta a mestského kultúrneho strediska na rok 2020 a zároveň sme odsúhlasili rozpočet mesta, kultúrneho strediska a mestského športového klubu pre rok 2021. Zároveň sme schválili spôsob použitia prostriedkov rezervného fondu, z ktorého bude vyčlenená značná suma na projekt „prestupné bývanie“, na prestavbu budovy materskej školy na ulici Budulovskej, a na kompletnú obnovu Záhradnej ulice. Odborili sme taktiež všeobecne záväzné nariadenie o fungovaní nového mestského trhoviska, o podmienkach stravovania pre dôchodcov, o sociálnych službách, o výške príspevku na čiastočnú úhradu nákladov v školách a podpore vzdelávacích inštitúcií. V niekoľkých bodoch sme schválili aj rozhodnutia o predaji nehnuteľností. So súhlasom mestského zastupiteľstva sa uchádzame o dotáciu vo výške približne 80-tisíc eur z Environmentálneho fondu. Keďže mesto je aktívnym členom Únie miest Slovenska, na podnet primátora zastupiteľstvo schválilo vystúpenie mesta zo Združenia miest a obcí Slovenska a prijali sme návrh na založenie nového Spoločného obecného úradu Údolia Bodvy.

Podrobnosti o zasadnutí mestského zastupiteľstva a úplný videozáznam zo stretnutia je už tradične k dispozícii na webovej stránke mesta.

Na záver by sme v mene nás všetkých chceli zapívať všetkým obyvateľom Moldavy nad Bodvou požehnaný, šťastný, úspešný a zdravý nový rok.

Zoltán Dobos, István Zachariaš, László Zupko
Poslanci mestského zastupiteľstva zo strany SMK

Beszámoló a Szepsi Városi Önkormányzat 24. üléséről

Az elmúlt esztendőben a szepsi képviselő-testület december 15-én ülésezett utoljára. A tanácskozás a felújított szepsi kultúrházban zajlott. Az önkormányzati ülést ezúttal is a városi tanács és a képviselő-testület előkészítő tárgyalásai, egyeztetései előzték meg, így az önkormányzati ülésre már az előzetesen megtárgyalt programpontról kerültek. Az ülés – szokás szerint – a polgármester és a rendőrpáncsnok, valamint a főellenőr beszámolójával vette kezdetét. A polgármester a beszámolójában elmondta, hogy nem fogadta el a Művészeti Alapiskola Iskolatanácsának javaslatát az igazgatói posztra való kinevezésről, és erre a helyre pályázatot fog kiírni. A pályázat megtalálható a város honlapján, és az érdeklődők február 28-ig jelentkezhetnek.

Ahogy az az év végi üléseken lenni szokott, a fő hangsúly a pénzügyi programpontról volt – jóváhagytuk a város és a kultúrház 2020-as költségvetésének módosítását, valamint a város, a kultúrház és a városi sportklub 2021-es költségvetését. Ezen belül a városi tartalékalap felhasználását is: ebben meghatározó összeggel szerepel a „fokozatos lakhatás” (prestupné bývanie) projekt finanszírozása, az óvoda átépítése a Bodolói úton, valamint a Kertalja utca teljes útfelújítása. Önkormányzati rendeletet fogadtunk el az új városi piacér működéséről, a nyugdíjasok étkeztetésének feltételeiről, a szociális szolgáltatásokról, az iskolai költségtérítés mértékéről, valamint az oktatási intézmények támogatásáról is. Néhány pontban ingatlanok eladásáról is határozatokat hagytunk jóvá. Önkormányzati jóváhagyással megpályázunk egy megközelítőleg 80 ezer euró értékű támogatást a Természetvédelmi Alaptól. Mivel a város aktív tagja a Szlovákiai Városok Uniójának, a polgármester javaslatára a testület jóváhagyta a város kilépését a Szlovákiai Falvak és Városok Társulásából, és elfogadtuk az új Bódva-völgyi Közös Hivatal létesítésére tett javaslatát.

Az önkormányzati ülés részletei és az ülés teljes videó felvételét már hagyományosan megtalálható a város honlapján.

Végezetül szeretnénk mindnyájunk nevében minden szepsi lakosnak áldott, boldog, sikerekben gazdag, egészségben eltöltött új évet kívánni.

Dobos Zoltán, Zachariaš István és Zupko László
A Szepsi Városi Önkormányzat MKP-s képviselői

Pénzügyekről egyszerűen - A válság tanulságai

Egy éve van velünk a koronavírus. A válság, a lezárások megmutatták, milyen állapotban van a lakosok pénzügyi helyzete.

A pénzügyi problémák elsősorban azokat érintik, akiknek a válság előtt nem sikerült tartalékok felhalmozniuk, esetleg már korábban is fizetéstől fizetésig éltek. A vállalkozók még rosszabb helyzetbe kerültek, mint az alkalmazottak. Növekedtek a kiadások is, hiszen a home office és az iskolabezárás miatt több időt töltünk otthon, megnövekedett az áram-, a víz- és a gázhasználat.

A felmérések azonban arra is rámutattak, hogy hajlandók vagyunk tanulni a hibákból. Ha kell, nagyon is össze tudjuk húzni a nadrágszíjat, és tudunk pénzügyileg is tervezni. A lakosok hatvan százaléka a koronavírus-válság óta óvatosabban vásárol, tízből kilencen jóval kevesebb nem

élelmiszer kategóriába eső terméket vásárolnak. A lakosság fele átrakta későbbre a nagyobb tervezett vásárlást.

A pénzügyi tervezés alapjaiban nagyon fontos tétel a 10-20-30-40 szabály. A lényege, hogy a bevételeket osszuk szét ezek szerint az arányok szerint, és mindegyik csomagot más-másra használjuk fel.

A bevételeink 10 százalékát félre kell tenni, ez az alapja a család egészséges pénzügyi tartálékának. Ebből fedezzük a váratlan kiadásokat, a nagyobb javításokat, az elektronikus készülékek cseréjét. A 20 százalékot a jövőnkre kell félretenni. Ezt befektetjük, ez lesz a nyugdíjunk kiegészítése. A kedvezőtlen demográfiai helyzet és a lakosság gyors elöregedése miatt jobb minél hamarabb elkezdni gondoskodni arról, mi lesz velünk, ha már nem akarunk, vagy nem tudunk dolgozni, mert

az államra nem nagyon támaszkodhatunk.

Maximum harminc százalékot érhet el a család hitelterheltsége. Vagyis a hitelek törlesztésére nem lenne szabad többet kifizetnünk, mint a bevételeink egyharmadát. Ebbe bele számítódik ugyanúgy a lakáshitel, mint a kisebb kölcsönök, a hitelkártya- és folyószámlahitel-tartozások. Azonban ne feledjük, a legideálisabb még mindig az, ha előbb takarékoskodunk, és csak azután költünk – ha egy összegben nem tudunk megvenni egy új tévét, inkább ne is vegyük meg. A maradék 40 százalékból fedezhetjük a kisebb-nagyobb napi kiadásokat, bevásárlásokat.

Ha ezeket az egyszerű arányokat betartjuk, biztosan nem kerülünk bajba komolyabb pénzügyi válság esetén se.

Zsupcsan Zoltán, a pénzügy.sk főszerkesztője

Vendéglátás a járvány alatt

Görcsös Erika és Görcsös László a Piano Club Café tulajdonosai. C güket családi vállalkozásként alapították 2012 és 2013 derekán. Kezdetben zenés éjszakai b rt szerettek volna üzemeltetni, ez akkoriban  gy is indult. Ahogy változott a kereslet, fejlődött a vállalkozás. K lomb z   telk llegess ggel b vített k k nlatukat, majd a b rb l zenés  ttem lett. A jelenlegi helyzet okozta nehézségek viszont ezt a közkedvelt  ttemet sem ker lt k el.

2 A járványhelyzet következtében meghozott rendeletek az idegenforgalmi és vendéglátói szektorban tevek nyked kre akár végzetes hatással is lehetnek. Hogyan tudják fenntartani az  ttemet ebben a nehéz helyzetben?

A hatályos állami intézkedések értelmében az  ttemek nem működhetnek hagyományos módon. Tevek nyseg nket nagyon korlátozza az a feltétel, hogy csomagolt  telt csak házhoz szállítás formájában vagy személyes elvitelre lehet értékesíteni. Sajnos a korlátozások miatt jelentősen csökkent a forgalmunk. Ezért megkerest k a működésünkben található tartalékokat, amelyekkel valamelyest sikerült csökkenteni a kiadásainkat is. B vített k a fut rszolg latunkat, optimalizáltuk az alkalmazottaink létszámát és munkaidejét.  sszer sített k a rendelkezésünkre álló berendezések működtetését. Az  llam által biztosított támogatás k rv nyezését nagyon összetett, lassú. Ha sikerül is  gynyelni valamilyen összeget, az nem elegendő meg a kötelező befizet sokra sem.

2 Mennyiben változtak az  ttem mindennapjai?

Sajnos a koronavirus-járvány miatt a zártkörű és nyilvános rendezv nyeinkeket, illetve a koncerteket nem lehetett megtartani. E téren 100%-os volt a forgalmunk csökkenése. Éttermünk belső és külső helyiségeiben nem lehet vendégeket fogadni, ezzel is jelentősen csökkent a forgalmunk. Az üdítők, alkoholos italok, koktélok, s r k értékesítése  ttemben belül teljesen megsz nt. A bővített futárszolgálat által kiszállított ételeknek köszönhetően a veszt segeinket sikerült valamelyest csökkenteni. Ez a korlátozások miatti k nyyszer üzemmód teljesen lehetetlenné teszi az eredeti üzleti elgondolásunk megvalósítását. Ebben az időszakban a vendégeinknek nem tudjuk azt a megsz kl  élményt nyújtani, amit szeretnénk. Nem ezt a fajta gasztronomi t szeretnénk megvalósítani, amire most lehetőségünk van.

2 Milyen változásban reménykednek, hogyan látják a közeljövőt?

A jelenlegi helyzet nem sok jóval kecsegtet. Ha a járványügyi helyzet nem változik, át kell gondolnunk az éttermünk profiljának megváltoztatását. Ha nem lehet vendégeket fogadni, nem lesz szükségünk a jelenlegi reprezentatív belső és külső tereinkre. A mostani helyzetben elég egy konyhahelyis g a működéshez. Ezzel sajnos megsz nik a magasabb szintű, élmény alapú vend gl t s, és mindannyian szegényebbé válunk.

Subovics  va

Pohostinstvo v  ase pand mie

Erika Görcsös a László Görcsös s  majitelmi Piano Club Café, ktore b lo zalozen  na prelome rokov 2012 a 2013 ako rodinn  podnik. Spočiatku chceli prevádzkovať no n  hudobn  bar, a takto sa to aj začalo. So zmenou dopytu sa menil aj podnik. Svoju ponuku jedál roz irili o rôzne špeciality a z baru sa nakoniec stala hudobn  reštaurácia. Ťa kostiam, ktore s p sobila s u asn  situácia sa však nevyhol ani tento obľub n  podnik.

2 Pravidlá a predpisy prijat  v dôsledku pandemickej situácie môžu mať dokonca aj fatálny dopad na podnikateľov pôsobiacich v sektore cestovného ruchu a pohostinstva. Ako zabezpe ujete chod reštaurácie v tejto ťažkej situácii?

Na základe aktuálne platných štátnych opatrení reštaurácie nemôžu fungovať štandardným s p sobom. Našu činnosť veľmi obmedzuje podmienka, podľ ktorej je mo n  predávať balen  potraviny iba prostredníctvom don šky alebo na výdaj. Bohužial, z dôvodu týchto obmedzen  n  obrat výrazne klesol. Hladali sme preto rezervy v našej prevádzke, vďaka ktorým sme dokázali trochu zn iť výdavky. Roz irili sme našu don skov  službu, optimalizovali sme počet a pracovn  čas naších zamestnancov. Zefekt vnilo sme prevádzku zariaden , s ktorými pracujeme. Uchádzať sa o št tnu podporu je veľmi zlo it  a ide to pomaly. Aj keď sa vám podarí požiadať o nejak  čiastku, t  nesta i ani na pokrytie povinných odvodov.

2 V  om sa zmenil ka dodenn  život reštaurácie?

Z dôvodu epidémie sme bohužial nemohli usporiadať naše s kromn  a verejn  podujatia a koncerty. V tejto oblasti sa n  obrat zn il o 100 %. Nie je mo n  prijímať hostí v interiéri, ani v exteriéri našej reštaurácie, čo výrazne zn iuje n  obrat. V reštaurácii sme museli zrušiť predaj nealkoholických a alkoholických nápojov, koktailov a p v. Vďaka roz irenej don skovej službe sa nám podarilo stratu trochu zn iť. Tento n ten  obmedzen  režim úplne znemožňuje realizáciu našich p vodn ch obchodných predstáv. V tomto období nie sme schopn  poskytnúť naším host m zážitok, ak  by sme chceli. Nezakladali sme reštauráciu preto, aby sme realizovali gastronomi , na ak  máme možnosť v s u asnosti.

2 V ak  zmeny d fate, ako vidíte najbližšiu budúcnosť?

S u asn  situácia n m veľa dobrého nesľubuje. Ak sa epidemiologick  situácia nezmení, budeme musieť zv iť zmenu profilu našej reštaurácie. Ak ani naďalej nebude mo n  v tať hostí v reštaurácii, nebudeme potrebovať naše s u asn  reprezentatívne vnútorne a vonkajšie priestory. V s u asnej situácii stať na prevádzku aj jedna kuchyňa. Týmto sa ale bohužial kon  z itkov  pohostinstvo na v sšej úrovni, o ktore tak budeme ochudobnen .

Financie jednoducho - Poučenie z krízy

Koronavirus je s nami už rok. Kríza a konco-ro n  uzav rky ukázali finan n  stav, v ktorom sa nachádzajú občania Slovenska.

Finan n  problémy sa týkajú hlavne tých, ktor  si pred krízou nedokázali vytvoriť rezervy, respektíve ktor  v minulosti  ili od výplaty k výplate. Podnikatelia sa dostali do  ste horšej situácie ako zamestnanci. Výdavky občanov sa zvy ili, pretože z dôvodu práce z domu a uzatvorenia škôl trávime viac času doma,  im sa zvy ila aj spotreba elektriny, vody a plynu.

Prieskumy však ukázali, že sme ochotn  pou iť sa z vlastných chýb. Ak sme n ten , sme schopn  si poriadne utiahnuť opasky a dok zeme si naplánovať financie. Šesťdesiat percent obyvateľov je od nástupu koronakrízy pri nákupoch opatrnejších, deviat z desiatich nakupovali oveľa menej výrob-

kov nepotravinovej povahy. Polovica obyvateľstva svoje pl novan  v chšie nákupy odložila na neskor.

Pravidlo 10-20-30-40 je veľmi d le itou kapitolou v základoch finančného plánovania. Jeho podstatou je rozdelenie príjmov podľ uvedených pomerov a použitie jednotlivých bal tkov  celne na niečo iné.

10 percent n šo príjmu by sme mali odložiť – tento balík tvorí základ zdravej finančnej rezervy rodiny. Z tejto sumy hradíme neo ak van  výdavky, v chšie opravy, výmenu elektronických zariaden . Pre našu budúcnosť musí byť v y lenen ch 20 percent príjmu. T to čiastku investujeme, bude doplnkom k n mu dôchodku. Kvôli nepriaznivej demografickej situácii a rýchlemu neo ak van  v davkcie je lepšie sa začať zaoberať s naou budúcnosťou čo najskôr, obzvl st ak myslíme na situáciu, kedy už nebudeme chcieť alebo môcť pracovať. Na štát sa v tomto smere sotva môžeme spoliehať.

 verov  zafa zenie rodiny môže dosiahnuť úroveň maximálne do tridsať percent príjmov. To znamená, že by sme nemali splácať pôžičky vo výške viac ako jednej tretiny n šo príjmu. Po itame sem úvery na bývanie, ako aj menšie pôžičky, dlhy na kreditných kartách a kontokorentn  úvery. Majte však na pamäti, že najide lnejším rozhodnutím je vždy najskôr potrebn  peniaze ušetriť a až potom ich minúť – ak si nemôžeme dovol  zaplatiť nov  televízor v jednej sume pri nákupe, radšej ten televízor ani nekupujme. Zo zvyšných 40 percent môžeme vykryť svoje ka dodenn  výdavky a nákupy.

Ak sa budeme riadiť týmito jednoduchými podmermi, nemali by sme mať finan n  problémy ani počas v znejšej hospodárskej krízy.

Zoltán Zsupcsan,
 firedaktor portálu p nz gy.sk

Revolúcia a boj za slobodu v rokoch 1848-49 – výňatok z histórie Moldavy nad Bodvou

Boj za slobodu v roku 1848 zasiahol Moldavu nad Bodvou rovnako ako mnoho ďalších miest. V našom meste sa pod vedením kapitána národnej stráže Lászlóa Csörgheho vytvorila čata, ktorej desiatnikom bol János Góts. Čata sa stala súčasťou armády národných strážcov pochodujúcej proti rakúskemu veliteľovi so sídlom v Košiciach.

Rakúšania dňa 11. decembra 1848 armádu porazili pri Košiciach. Po rozchode utiekli späť do Moldavy a bojov sa už nezúčastňovali. Obaja sú pochovaní na cintoríne v Moldave nad Bodvou.

V júni 1849 ruská armáda obsadila Moldavu a vojaci sa pustili do rabovania. Časť obyvateľstva utiekla, ale richtára a prednostov zajali a prinútili ich, aby im vydali hodnoty mesta a ukázali im domy bohatých občanov. Rusi vtrhli aj do záhrad a vyplienili zeleninu a ovocie. Zajali aj vtedajšieho rímskokatolíckeho farára Pála Füzesséryho, ktorého nútili, aby im ukázal obilím naplnené zásobníky v blízkosti fary. Farár vojakom zámerne ukazoval také zásobníky, v ktorých bolo málo alebo nebolo žiadne zrnó. Chceli tiež skonfiškovať cirkevné relikvie, no farár im tvrdil, že tie už boli skonfiškované rakúskou a uhorskou armádou. Rusi po troch dňoch odišli smerom na Miskovec.

Po kapitulácii pri Világoši bol v roku 1850 zriadený obvodný úrad a aj v Moldave sa objavili žandári v príbách.

Visszapillantó - A Vöröskereszt kezdetei Szepsiben 2. rész.

1914 októberének elején a kassai katonai parancsnokság (K. u. k. Militärkommando in Kassa, nr. 12591.) felhívást adott ki a megye területére, melyben a bécsi rendőr-főkapitánysághoz érkezett feljelentésre hivatkozva a Galíciából beszállított orosz kémekekre hívta fel a figyelmet. A feljelentés szerint a menekültekkel beszállított orosz kémeke feladata az volt, hogy kapcsolatot építsenek ki az orosz hadifoglyokkal és a szláv fajrokonaiakkal.

Ezek a személyek nemcsak a Monarchia ellen keltettek hangulatot, hanem a kórházakba és a Vöröskereszt segélyszervezeteibe eljutva, a sebesülteket katonai adatokról is kérdezték (parancsnokaik neve, csapatostek állomási helye stb. - „Namen der kommandierenden Offiziere, Stammorte der Kommanden und Truppenkörper und dgl.“). A felfedett kémeke névsorát később meg is jelentették. A névjegyzék fennmaradt városi krónikásunk, Neupauer Gyula monográfiájának mellékletei között is. A felhívás pedig a szepsi Vöröskereszt helyi szervezeteinek iratai közül került elő.

1914. október 10-én az országos Vöröskereszt felhívta a figyelmet a hadszíntereken terjedő járványos betegségekre (dizentéria /vérhas/, tífusz és kolera), amelyek a betegek hátszágba szállításakor az egész országra veszélyt jelentettek. Ezeknek a járványoknak az enyhítésére és megakadályozására széles körű óvintézkedéseket vezettek be. A háború első évében, november 9-én az országos Vöröskereszt elnökhelyettese, Josipovich Géza és báró Feilitzsch Berthold központi főmegbízott és főgondnok köriratot küldött az összes egyetemes egészségügyi intézethez. Ebben felhívták a figyelmet a lábadozó és rokkant hadszíntéri katonákra, akik már ki is mehettek az utcára, de a külsejük kívánivalót hagyott maga után. Sokan elhanyagoltak, borotvátlanok, rongyosok voltak, ezért kérték a helyi szervezeteket, hogy a hőseket méltó öltözettel és más segédesszközökkel lássák el, mert az országért, a polgári lakosságért harcoltak és áldozták fel egészségüket.

A november 12-én kelt körlevélben rögzítették, hogy „... a legénység az egészségügyi intézetekben kórházi zsoldban részesül, és teljes ellátást nyer, magánápolásba léptek pedig a szabadság tartamára napi 2 korona átalányban részesül...” Ezen a köriraton, az egyik aláíró, Josipovich Géza II. alelnökként és elnökhelyettesként szerepel. Érdekeség, mai szemmel pedig furcsának tűnő az a rendelkezés, amely a kórházakban ápoló katonák részére dohány adományokat kér, hogy azokat a rászorulóknak kiosszák (1914. november 12.). A főszolgabíró 1914. november 18-án levélben hívta fel a szepsi, meczenzfé, felsőmeczenzfé, stósi és jászói üdülőházak vezetőségét és orvosait, hogy fokozottan figyeljenek oda a fertőzőbetegségek terjedésének megakadályozására.

A helyi szervezet 1914. november 21-én három koronát befizetve, rendelte meg az Első Magyar Bélyegzőgyár vésnök, mechanikai és öntődei műintézeténél (Budapest, IV. Egyetem-u. 3.) a helyi Vöröskereszt bélyegzőjét. A megrendelést Klassohn A. visszaigazolta. Jelenleg nincs tudomásunk a bélyegzőnek a meg-, vagy hollétéről.

- ha -

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc - részlet Szepsi történelméből

Az 1848. évi szabadságharc, ahogy oly sok várost, Szepsit is érintette. Városunkban Csörghe László nemzetőr kapitány vezetése alatt egy tized alakult, melynek tizedese Góts János volt. A tized egy Kassán székelő osztrák parancsnok ellen felvonuló nemzetőr sereghez volt beosztva, amely 1848. december 11-én vereséget szenvedett az osztrákoktól Kassánál. Szétszóratásuk után visszamenekültek Szepsibe, s többé már nem vettek részt a harcban. Mindketten a szepsi temetőben vannak eltemetve.

1849 júniusában az oroszok bevonultak Szepsibe és nekiláttak a fosztogatásnak. A lakosság egy része elmenekült, de a város bíráját és előjáróit elfogták és arra kényszerítették, adják ki a város értékeit és mutassák meg a jó módú polgárok házeit. Az oroszok a kertekbe is betörték és letarolták a zöldséget és a gyümölcsöt. Az akkori római katolikus plébánost, Füzesséry Pált is elfogták, akit arra kényszerítettek, mutassa meg a parókiahoz közeli gabonával teli vermeket. A plébános szándékosan olyan vermeket mutatott a katonáknak, amelyekben kevés vagy semmi gabona nem volt. Az egyházi értékeket is el akarták kobozni, erre a plébános azt felelte, már az osztrák és a magyar hadsereg elkobozta. Az oroszok 3 nap elteltével Miskolc felé távoztak.

A világosi fegyverletétel után 1850-ben felállították a kerületi hivatalt és Szepsiben is megjelentek a sisakos zsoldárok.

-sé-

Szeptemberben megkezdődhet az oktatás az egyházi iskolaközpontban

A magyar kormány nemzetpolitikai államtitkársága finanszírozásában, Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár hathatós segítségével is köszönhetően épülhet meg a szepsi Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont. A magyar kormány újabb jelentős összeggel támogatta az építkezést – így a munkálatok lassan a végükhöz közelednek. A többmillió euró értékű épületkomplexum a Felvidék legnagyobb ilyen jellegű beruházása. A Jövőért Alapítvány, amely által épül az iskola, az építkezési engedélyt 2018 októberének végén kapta meg, ezt követően november 7-én tették le az alapkövet. Az építkezést sok huzavona előzte meg, de mindezek ellenére legkésőbb júniusban befejeződhet az iskolaközpont építése és annak berendezése. A munkálatok befejeztével kérvényezik a használatbavételi engedély kiadását, s ha a bürokrácia sem górdít további akadályokat a projekt megvalósító elé, szeptemberben elkezdődhet az oktatás az új iskolában.

-sé-

Fotó: Bartók Csongor

V szeptembri sa môže začať v cirkevnom školskom centre vyučovanie

Z finančných prostriedkov poskytnutých úradom štátneho tajomníka Maďarska zodpovedného za národnú politiku, a tiež vďaka účinne pomoci štátneho tajomníka Árpáda Jánosa Potápiho môže byť v Moldave vybudované Cirkevné školské centrum bl. Sára Salkaházi. Maďarská vláda stavbu podporila ďalšou významnou sumou – práce sa tak pomaly blížia ku koncu. Komplex v hodnote niekoľkých miliónov eur je najväčšou investíciou tohto druhu na Južnom Slovensku. Nadácia pre budúcnosť, ktorá výstavbu školského centra zastrešuje, získala stavebné povolenie koncom októbra 2018, základný kameň následne položili 7. novembra. Začiatok stavebných prác predchádzalo mnoho ťažkostí, no napriek všetkému môže byť budova školského centra dokončená a zariadená najneskôr v júni tohto roka. Po dokončení stavebných prác bude potrebné požiadať o kolaudáciu a ak ani byrokracia nebude klášt realizátorom projektu ďalšie prekážky, v szeptembri sa môže začať vyučovanie v nových školských priestoroch.

Pohľady do minulosti - Začiatky organizácie Červeného kríža v Moldave 2. časť

Začiatkom októbra 1914 košické vojenské veliteľstvo (K. u. k. Militärkommando in Kassa, nr. 12591.) vydalo výzvu na základe podnetu podaného na viedenské hlavné veliteľstvo polície v záležitosti ruských špiónov, ktorí prenikli na územie Monarchie spolu s utečencami z Galície (Poľsko). Podľa tohto podnetu úlohou ruských vyzvedáčov bolo nadviazanie kontaktov so slovanským obyvateľstvom a s ruskými zajatcami (zajatci mali v Monarchii pomerne voľný pohyb, pracovali pri gazdovských rodinách, alebo patrili pod vedenie obcí, pre ktoré vykonávali rôzne práce, čím nahradzovali domácu pracovnú silu, mužov, vojakov bojujúcich vo vojne). Vytvárali náladu proti Monarchii, snažili sa preniknúť do nemocníc a zotavovní Červeného kríža, kde sa od ranených vojakov vypytovali, vyzvedali údaje o vojenských jednotkách a ich veliteľoch, o miestach, kde boli umiestnené vojenské jednotky a pod. (- „Namen der kommandierenden Offiziere, Stammorte der Kommanden und Truppenkörper und dgl.“). Neskôr bol zoznam odhalených ruských špiónov zverejnený.

Tento zoznam sa zachoval o. i. aj v prílohe Monografie Moldavy od kronikára Neupauera. Výzva

na ostrážitosť voči ruským vyzvedáčom sa zachovala aj v spisoch miestnej organizácie Červeného kríža v Moldave.

10. októbra 1914 celoštátne vedenie uhorského Červeného kríža upozornilo svojou výzvou miestne organizácie na šíriace sa epidémie na frontách (dysentéria, týfus a cholera), ktoré sa presunom ranených do nemocníc vo vnútrozemí hrozili rozšírením chorôb na celom území Monarchie. Na zamedzenie šírenia epidémií boli zavedené rozsiahle opatrenia.

V prvom roku vojny, 9. novembra, podpredseda uhorského Červeného kríža, Gejza Josipovich a barón Berthold Feilitzsch, ktorý bol hlavným poverencom a správcom celouhorského Červeného kríža, zaslali obežník všetkým zdravotníckym zariadeniam ČK v Uhorsku, v ktorom upozornili na stav a vzhľad zotavujúcich sa vojakov, ktorí už chodili na vychádzky do mesta. Boli neupravení, neoholení, zanedbaní, čo sa týka ošatenia a celkového vzhľadu. Vyzvali organizácie ČK, aby „hrdinov vojny, ktorí bojovali a obetovali svoje zdravie za vlasť, a tým aj za civilné obyvateľstvo zázemia“ vybavili vhodným oblečením a inými potrebami.

V obežníku datovanom na 12. november sa píše, že „...mužstvo ošetrované v nemocniciach dostáva nemocničný žold a plnú penziu. Po odoslaní do domáceho liečenia, na dobu dovolenky na zotavenie, denne 2 koruny...“ Na tomto obežníku bol Gejza Josipovich podpísaný ako II. podpredseda a zástupca predsedu ČK. Pre dnešného človeka je zaujímavé a nezvyklé, že bolo vydané aj nariadenie, v ktorom ČK vyzýva, aby miestne organizácie darovali pre vojakov ošetrovaných v nemocniciach tabak a cigarety. (12. november 1914). Hlavný slúžny Abovsko-turnianskej župy v liste zo dňa 18. novembra 1914 vyzýval organizácie ČK, menovite vedenie zotavovní ČK a Lekárov v Moldave, Medzeve, Vyšnom Medzeve, Štóse a v Jasove, aby venovali zvýšenú pozornosť predchádzaniu šírenia nákazlivých chorôb.

Miestna organizácia ČK v Moldave 21. novembra 1914 zaplatila tri koruny na výrobu pečiatky MO umeleckej dielne ryteckva, mechaniky a zlievarenstva Prvej maďarskej výrobne pečiatok (Budapest, IV. Egyetem-u. 3.) Objednávku potvrdil A. Klassohn. O osude pečiatky nemáme zatiaľ žiadne informácie. - ha -

Tölgyesi Ferenc: Szepsi

Ez a város Szepsi, Szekeres volt régen, Királyi szállítók éltek e vidéken.

Ősi magyar fészek volt a Bódva völgye, tatárok nyomában Szepesből feltöltve.

Jöttek német mánták, jó iparos népek, alapítván akkor Stósz és Mecenzéfet.

Lefelé Jászóvár, apátságrol neves, Keresték messziről e „hiteles helyet“.

Debrőd határában Szent László fakasztott vizet a sziklából, s temploma is lett ott.

Meszet is égettek, messzi földre vitték, templomot és kastélyt ezzel építették.

Környező dombokon A szőlő is megtermett. Pincék sokasága jó borokat rejtett.

Volt persze itt jobb is Tokajból a másé, Aszabor mestere Volt Szepsi Laczkó Máté.

Híres utazója Szepsi Csombor Márton Londonig is elment hetedhét határon.

A szepsi dombtetőről messzire ellátni. Szép szülőházánkat így lehet csodálni:

Északon havasok, délen a Cserhát, kelet felé Kassát, nyugton Torna várát.

Lent a csendes Bódva szelíden csordogál, de ha megharagszik, okoz nagy pusztulást.

Vannak szomszéd falvak: Somodi és Péder, Bodolú meg Makranc Szepsiig nem ér fel.

Abauj vármegye északra e város, Gazdag legelőkkal, erdőekkel határos.

És amíg Szepesben zeng a magyar nóta, addig a jó Isten a bajtól megóvjá.

Legyen ez így mindig, újabb ezer évig. Isten áldásával virágozzon végig!

(1896)
(Tölgyesi Ferenc hivatali ember volt Szepesben a 19. század végén)

Megemlékezés

A szepsi magyar szervezettek 2021. március 14-én 15.00-kor Szepesiben, a jelenleg érvényes előírások betartásával ünnepélyes megemlékezést tartanak az 1848/49-es Magyar Forradalom és Szabadságharc emlékére állított kopjafánál.

1848/49

Spomienková slávnosť

Miestne maďarské organizácie pripravujú dňa 14. marca 2021 o 15.00 - pri dodržiavaní súčasne platných bezpečnostných nariadení - spomienkovú slávnosť pri moldavskom pamätnom stĺpe postavenom na počesť revolúcie a boja za slobodu v roku 1848/49 .

Szepesi Színes
MOLDAVSKÉ FAREBNÉ

Kiadja: Fiatalok a Bódva-völgyéért polgári társulás, Hviezdoslav u. 32. sz., 045 01 Szepsi, Azonosító szám: 42407354
Grafika, törlesztés, nyomtatás: Papp Zoltán, CreAD SK s.r.o.
Felelős szerkesztő: Subovics Mónika, szepisizines@gmail.com
Vydáva: Mládež za Údolie Bodvy občianske združenie, Hviezdoslavova ul. 32., 045 01, Moldava nad Bodvou, IČO: 42407354
Grafika, zalomenie a tlač: Papp Zoltán, CreAD SK s.r.o.
Zodpovedný redaktor: Mónika Subovics, moldavskefarebne@gmail.com

Olvások figyelmebe:

Lapunk következő száma 2021. június 30-án, szerdán jelenik meg.

Do pozornosti našich čitateľov:

Nasledujúce číslo našej publikácie vyjde 30. júna 2021 (v stredu).

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.